

عنوان مقاله:

تاریخ جهانگشای جوینی و بررسی جنبه های تراژیک آن با رهیافت نوع شناسی ادبی

محل انتشار:

دوفصلنامه کهن نامه ادب پارسی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

نعمت الله ایران زاده - استاد یار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبایی

عبدالله حکیم - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه یاسوج

سید علی دسپ - استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور واحد دوگنبدان (نویسنده مسئول)

خلاصه مقاله:

تراژدی، در میان انواع ادبی، تاثیرگذاری بیش تری در ذهن مخاطب دارد و باعث می شود مخاطب حوادث را عینی تر و زنده تر احساس کند و دریابد و گاه خود را با قهرمان تراژدی مقایسه کند. در تاریخ ادب فارسی این نوع ادبی کم تر مورد توجه شاعران و نویسندگان قرار گرفته است. در تاریخ جهانگشای جوینی ساختار روایی حوادث و ویژگی شخصیت سلطان محمد خوارزمشاه و سرانجام کار او به گونه ای است که بسیاری از نشانه های نوع ادبی تراژدی را می توان در آن سنجید و بررسی کرد. در پژوهش حاضر با روش توصیفی تحلیلی کوشش می شود ساختار تراژیک داستان های تاریخ جهانگشا با تاکید بر جلد اول بررسی و تحلیل شود. یافته های پژوهش نشان می دهد که جوینی اگرچه تاریخ را گزارش می کند و نوشته تاریخی هرچند با تراژدی، که جنبه نمایشی و داستانی دارد، از منظر روش و غایت متفاوت است، تاریخ جهانگشا را نمی توان صرفا اثری تاریخی قلمداد کرد. در تاریخ جهانگشا نشانه هایی است که با تراژدی مطابقت دارد. این تطابق از حیث ساختار (ازجمله کیفیت نگارش داستان ها از لحاظ آغاز و انجام روایت)، تاثیرگذاری تراژیک، ویژگی های شخصیتی سلطان محمد خوارزمشاه (که بر بنیاد روایت جوینی، کاملا خصوصیات قهرمان تراژدی را داراست)، و هم چنین آرایش کلام و فحامت زبان، در این اثر قابلیت بررسی دارد. با چنین رویکردی تاریخ جهانگشا را، به مثابه متنی برجسته و اثری تراژیک، می توان خواند و تاویل و گزارش کرد.

کلمات کلیدی:

تراژدی، تاریخ جهانگشا، عطاملک جوینی، عناصر نمایش، گونه شناسی ادبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1387009>

